

Begroting 2018 in kort bestek

Jaarlijks maakt de gemeente Goirle een begroting voor het aankomende jaar. De basis voor de begroting ligt in het bestuursakkoord, dat enkele partijen in de gemeenteraad met elkaar hebben gesloten. In maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Na de verkiezingen onderhandelen partijen over een nieuw bestuursakkoord. De uitkomsten hiervan zijn nu nog niet bekend. Daarom kent deze begroting geen grote beleidswijzigingen en is er vooral sprake van doorgaan met het eerder vastgestelde beleid en de daarbij behorende speerpunten. Na de installatie van de nieuwe gemeenteraad en de vaststelling van het nieuwe bestuursakkoord ontstaat hét moment om de begroting zo nodig aan te passen.

De rode draad voor de bestuursperiode 2014-2018 (inclusief addendum) bestaat uit een drietal thema's: goede dienstverlening, samenwerking en open staan voor initiatieven van inwoners. Het bestuursakkoord en het daarop gebaseerde collegeprogramma zijn vrijwel volledig uitgevoerd. Een apart overzicht opgaven die tijdens de afgelopen vier jaar gerealiseerd zijn, volgt later.

Programma's en speerpunten

De activiteiten van de gemeente Goirle zijn verdeeld over vier programma's: Bestuur, Openbare orde en veiligheid, Ruimte en Sociaal Domein. Ieder programma kent een aantal speerpunten en doelstellingen. De activiteiten - vaak beleidsintensiveringen genoemd - die nodig zijn om de genoemde doelstellingen te behalen, staan in deze begroting voor 2018. Daarnaast is er ook 'lopend werk', dat vertaald is in het financiële deel van de begroting. Specifieke teksten over deze werkzaamheden zijn niet in de begroting opgenomen. Tenslotte zijn er nog overzichten: één over de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en vennootschapsbelasting, en één over de overhead van de gemeentelijke organisatie.

In het eerste deel van de begroting staat vooral welke doelstellingen en activiteiten voor 2018 op de rol staan. Een financiële vertaling daarvan volgt in het tweede deel van de begrotingstekst.

Positief

Het jaar 2018 ziet er positief uit voor de gemeente Goirle. De economie is groeiende en dat betekent dat de gemeente een hogere uitkering van het Rijk krijgt. Maar ook Goirle groeit: meer nieuwbouwwoningen betekent meer inkomsten uit leges en OZB. Niet alleen de nabije toekomst ziet er rooskleurig uit. De meerjarenbegroting toont een positief resultaat van ca. € 80.000,00 voor 2018, dat oploopt tot ca. € 390.000,00 in 2021. Voor de inwoners betekent deze positieve ontwikkeling dat een eerder voorgenomen verhoging van de OZB niet nodig is.

De positie van de gemeente Goirle op de landelijke ranglijst van woonlasten is dit jaar opnieuw verbeterd: van 194 (2015), via 170 (2016) naar een score van 96 voor 2017. Daarbij geldt: hoger op de lijst betekent lagere woonlasten voor de inwoners. Ook uit andere onderzoeken blijkt dat onze inwoners, partners en organisaties en zelfs buitenstaanders onze gemeente waarderen als een plek waar het goed wonen en werken is.

Samenwerken

De samenwerking binnen de regio Hart van Brabant en tussen Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk (GHO) staat aan de vooravond van een nieuwe fase. Zo zijn de ambities uit de strategische meerjarenagenda Hart van Brabant financieel structureel vertaald in de begroting. Dat vormt een goede basis om vanaf nu nog meer uit de regionale samenwerking te halen. Om de eigen doelstellingen en ambities te verwezenlijken, versterken we de ambtelijke organisatie.

De begroting laat zien dat de gemeente Goirle wil samenwerken met de eigen inwoners, bedrijven en organisaties. Er zijn middelen gereserveerd om de betrokkenheid van inwoners bij de democratie te

stimuleren, inwoners op een andere wijze te betrekken bij gemeentelijke besluitvorming en het anders vormgeven van raadsvergaderingen.

1.2 Financieel perspectief

Saldo 2018

In de Voorjaarsnota 2018 verwachtten we nog een nadelig saldo van € 208.001,00. De concept-begroting 2018 sluit met een voordelig saldo van € 77.849,00, een voordelig verschil van € 285.850,00. Dit voordeel is een gevolg van onderstaande mutaties:

Analyse resultaat 2018

Voordelige mutaties

a. Hogere algemene uitkering 2018	535.000,00
b. Hogere decentralisatie uitkering "oude" wmo	52.000,00
c. Lager budget huishoudelijke hulp	100.000,00
d. Lagere rentelasten	168.000,00
e. Ozb, opbrengst, inflatiecorrectie	26.400,00
f. Ozb, volumegroei tot en met 2016	96.000,00
g. Ozb, volumegroei 2017	31.000,00
h. Hoger dividend BNG	8.500,00
i. Lagere lasten uitbreiding formatie ten opzichte VJN	25.000,00
j. Lagere premie algemene WA-verzekering	15.000,00
k. Geen kapitaallasten fietspad Riel naar Gilze	22.000,00
l. Lagere elektriciteitslasten Haspel	8.000,00
m. Hogere opbrengst leges burgerzaken	19.000,00
n. Hogere opbrengst leges apv	6.500,00
o. Overige per saldo voordelige mutaties	49.750,00

Totaal voordelige mutaties 1.162.150,00

Nadelige mutaties

a. Hogere bijdrage Hart van Brabant	24.000,00
b. Hogere bijdrage Veiligheidsregio	7.300,00
c. Hogere bijdrage Mid-point	24.000,00
d. Vervallen geraamde opbrengst reclame zuil A-58	40.000,00
e. Hogere kapitaallasten Tilburgseweg	11.000,00
f. Budget Stika, geen dekking uit reserve groen	25.000,00
g. Budget SSIB (Samen Sterk In het Buitengebied)	7.500,00
h. Lagere reclameopbrengsten	33.500,00
i. Lagere toerekening overhead aan grex,KW, afval, rio	56.000,00
j. Hogere bijdrage GGD	11.000,00
k. Budget combinatie functies	60.000,00
l. Functioneel beheer makelaarssuite	16.000,00
m. Hogere salarislasten effect stijging pensioenpremies	109.000,00

n. Hogere salarislasten cao-akkoord gemeentepersoneel	140.000,00
o. Bijkomende kosten uitbreiding formatie	75.000,00
p. Hogere lasten overige beleidsintensivering	29.000,00
q. Stelpost hogere last prijscompensatie	51.000,00
r. Stelpost budgetten VNG (alg. uitkering)	70.000,00
s. Vervallen extra stijging OZB met 2%	<u>87.000,00</u>

Totaal nadelige mutaties 876.300,00

Samengevat

Totaal voordelige mutaties 1.162.150,00

Totaal nadelige mutaties 876.300,00

Per saldo voordelig 285.850,00

Budgetten sociaal domein

De uitkeringen voor de jeugdzorg, Wmo 2015 en de Participatiewet nemen jaarlijks af. In 2018 ontvangt de gemeente Goirle voor deze drie decentralisaties bij elkaar een bedrag van ruim € 10,3 miljoen. Ter vergelijking: in 2015 ontving de gemeente een bedrag van ruim € 12,6 miljoen. Een afname dus van € 2,3 miljoen in drie jaar.

Evenals in de begroting 2018 gaan wij er op dit moment vanuit dat de nieuwe taken ook in 2018 budgettair neutraal uitgevoerd kunnen worden. De tekorten die we verwachten bij de Jeugdzorg worden gedekt door de te verwachten overschotten binnen de nieuwe Wmo.

Gelet op de jaarrekeningcijfers 2016 achten wij dit verantwoord. Het betreft echter regelingen met een open-eind karakter die ervoor zorgen dat de lasten van jaar tot jaar sterk kunnen fluctueren. Wij zullen de raad in de loop van 2018 in de Burap - of zoveel eerder dan nodig is - informeren over de financiële consequenties van de transformatie van de nieuwe taken. In ieder geval hebben we een buffer achter de hand van € 1,1 miljoen omdat de gemeenteraad bij de bestemming van het batig resultaat 2015 dit bedrag heeft gereserveerd in de reserve sociaal domein. Zoals in de Voorjaarsnota en het bijbehorende raadsbesluit al is geduid wordt eenmalig voor 2018 rekening gehouden met een hoger budget van € 250.000,00 en dat wordt gedekt door te beschikken over de reserve sociaal domein.

De decentralisatie uitkering wmo is in de mei circulaire verhoogd met € 52.000,00 en dit hebben we niet, zoals te doen gebruikelijk, als een taakmutatie verwerkt maar is toegevoegd aan de algemene middelen.

Daarnaast houden we al enkele jaren geld over op het budget voor de huishoudelijk hulp en op basis daarvan hebben we structureel € 100.000,00 vrij laten vallen.

Lasten nieuw beleid

In hoofdstuk 4 van deze Programmabegroting hebben we een overzicht opgenomen van de lasten van het nieuwe beleid:

Lasten van het activiteitenplan exploitatie-uitgaven incidenteel	<u>€ 1.084.600,00</u>
--	-----------------------

Het bedrag van € 1.084.600,00 wordt gedekt door aanwending van de reserve sociaal domein voor € 250.000,00 en het restant van de incidentele lasten in de exploitatie ad € 834.600,00 wordt eenmalig gedekt door aanwending van de Algemene Weerstandsreserve (AWR). Wij beseffen dat dit

een forse greep is uit onze vrije reserve maar het zijn uitgaven met een incidenteel karakter en die dekken we incidenteel uit de AWR. Na deze uitname is de AWR nog voldoende groot namelijk afgerond € 3,4 miljoen.

Lasten van het activiteitenplan investeringen	€ 111.958,00
Lasten van het activiteitenplan exploitatie-uitgaven, structureel	€ 649.748,00
<i>Totaal lasten activiteitenplan ten laste van begrotingsruimte</i>	<u>€ 761.706,00</u>

Van de lasten van het activiteitenplan investeringen komt een bedrag van € 9.958,00 ten laste van de reserve onderwijshuisvesting en het restant ad € 102.000,00 komt ten laste van de algemene middelen.

De structurele uitgaven in de exploitatie hebben betrekking op o.a. de uitbreiding van de formatie ad € 330.000,00, extra budget voor de combinatiefunctie ad € 60.000,00, het project aandacht voor basiskracht ad € 75.000,00 en extra budget voor de begeleiding van de werkgroep opvang vluchtelingen ad € 50.000,00.

Meerjarenbegroting 2018-2021

De meerjarenbegroting sluit met de volgende saldi:

2018	€ 78.176,00	V
2019	€ 208.654,00	V
2020	€ 311.892,00	V
2021	€ 389.914,00	V

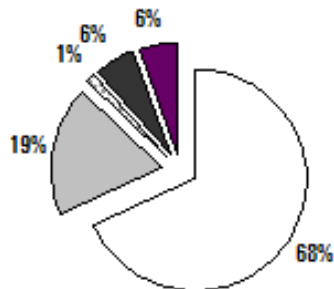
De meerjarenbegroting is zoals bovenstaande cijfers laten zien **structureel** en reëel in evenwicht. In de meerjarenbegroting zijn alleen structurele lasten en baten geraamd. Eventuele incidentele lasten worden incidenteel gedekt door te beschikken over onze vrije reserve.

Waar komt het geld in 2018 vandaan?

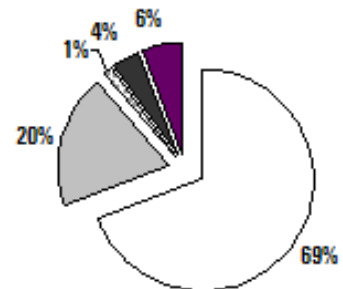
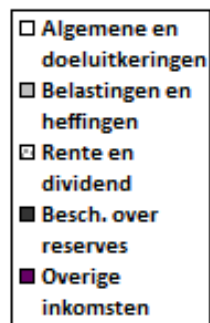
exclusief grondexploitatie

	2017	2017	2018	2018
	Bedrag totaal	Per inwoner	Bedrag totaal	Per inwoner
Bedrag x	€ 1.000,00	€ 1,00	€ 1.000,00	€ 1,00
Rijk: algemene uitkering	18.289	788,32	19.775	837,92
Rijk: algemene uitkering jeugdzorg	4.928	212,41	4.993	211,57
Rijk: algemene uitkering awbz/wmo	3.055	131,68	3.029	128,35
Rijk, algemene uitkering, participatie	3.134	135,09	2.907	123,18
Rijk: doeluitkeringen	4.195	180,82	4.058	171,95
Gemeente: onroerende zaakbelasting	4.315	185,99	4.523	191,65
Gemeente: rioolheffing	2.214	95,43	2.166	91,78
Gemeente: afvalstoffenheffing	1.587	68,41	1.586	67,20
Gemeente: overige heffingen	1.218	52,50	1.674	70,93
Gemeente: rente en dividenden	692	29,83	607	25,72
Gemeente: beschikking over reserves	2.066	89,05	2.055	86,86
Gemeente, beschikking over voorzieningen	786	33,88	4	0,17
Overige inkomsten	2.744	118,27	2.957	125,30
	49.223	2.121,68	50.334	2.132,80

Inkomsten voor het jaar 2017

Inkomsten voor het jaar 2018

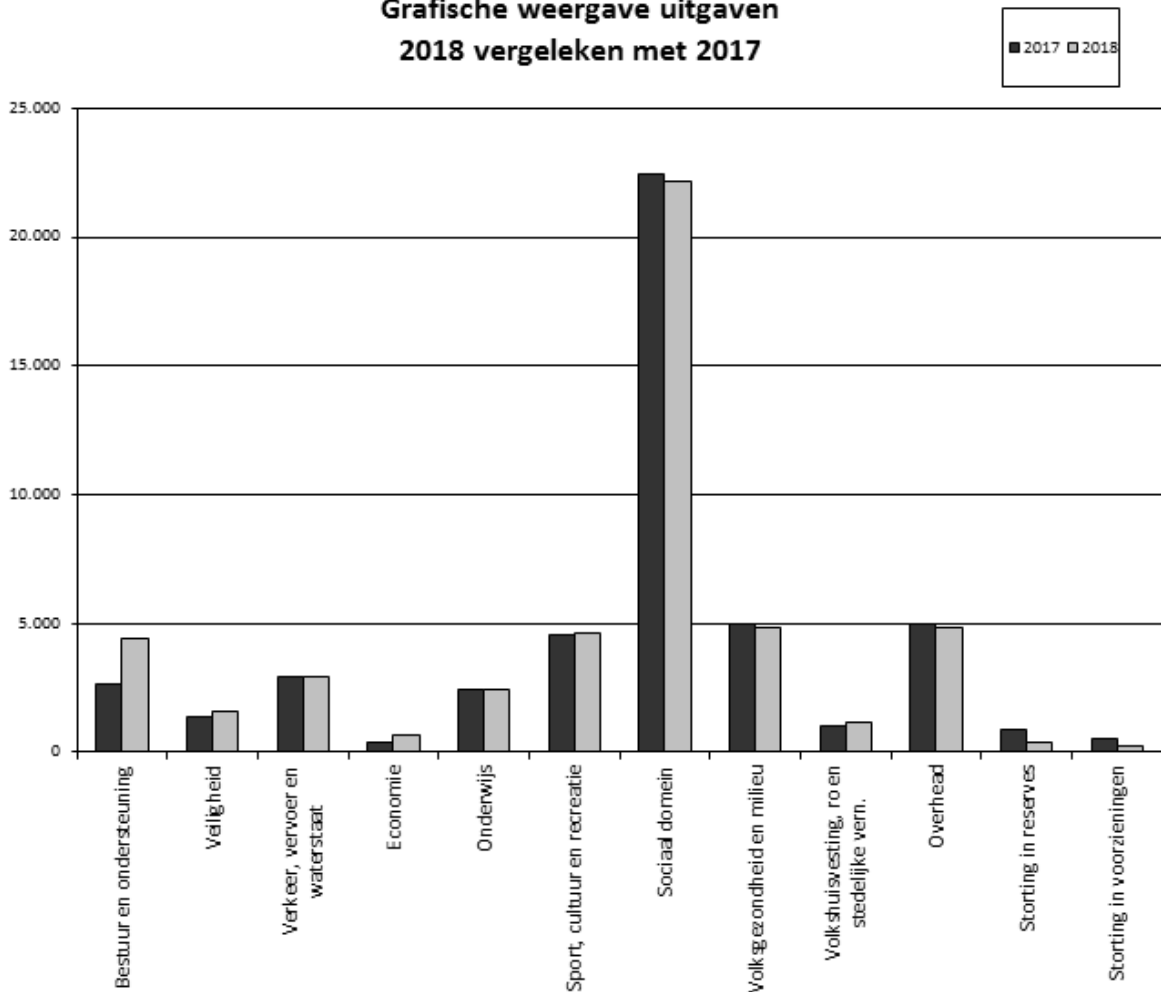

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeentelijke dienstverlening is onderverdeeld in 49 taakvelden, waarvan er een aantal een puur intern karakter hebben. Dat levert onderstaande indeling op (exclusief grondexploitatie):

	Bedrag x € 1.000	Bedrag x € 1.000	Bedrag per inwoner	Bedrag per inwoner
	2017	2018	2017	2018
Bestuur en ondersteuning	2.635	4.426	113,58	187,55
Veiligheid	1.410	1.598	60,78	67,71
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.927	2.920	126,16	123,73
Economie	362	664	15,60	28,13
Onderwijs	2.413	2.402	104,01	101,78
Sport, cultuur en recreatie	4.575	4.647	197,20	196,91
Sociaal domein	22.441	22.143	967,29	938,26
Volksgesondheid en milieu	4.988	4.859	215,00	205,89
Volkshuisvesting, ro en stedelijke vern.	1.051	1.160	45,30	49,15
Overhead	5.008	4.850	215,86	205,51
Storting in reserves	913	405	39,35	17,16
Storting in voorzieningen	500	260	21,55	11,02
Totaal	49.223	50.334	2.121,68	2.132,80

**Grafische weergave uitgaven
2018 vergeleken met 2017**

Waar geven wij in 2018 extra geld aan uit (nieuwe investeringen)?

	Investering 2018	Lasten
• Uitvoering GVVP jaarschijf	75.000	4.500
• Infrastructuurplan wegen	1.162.000	69.720
• Aanvullende maatregelen infraplan wegen	200.000	12.000
• Openbare verlichting	123.000	7.380
• Vervangen toegangssysteem parkeergarage	15.000	1.800
• OHP 2018	*55.640	Reserve
• Vervanging inventaris (in rekening bij SCAG)	*39.000	0
• Cyclische vervanging speeltoestellen	55.000	6.600
• Infrastructuurplan riolering	* 1.395.000	Rioolrechten
• Groot onderhoud gemeentebouwen	* 222.000	Voorziening
Totaal investeringen en de daarbij behorende lasten	3.341.640	102.000

* Deze bedragen komen niet ten laste van de exploitatie omdat deze worden gedekt door het rioolrecht respectievelijk wordt beschikt over de daarvoor gevormde reserve of voorziening dan wel in rekening wordt gebracht bij derden.

Extra structurele lasten in de begroting 2018 als gevolg van uitgaven in de exploitatie:

• Uitbreiding van de formatie	255.000
• Bijkomende kosten uitbreiding van de formatie	75.000
• Formatie van de griffie	9.840
• Structureel beheer koppeling bij VVH	14.000
• Plaats onafhankelijk werken	15.000
• Zoekmodulen C-content	5.000
• Hoger budget belastingen vanwege aanbesteding	25.000
• City-marketing/promotie	10.000
• Evenement NK Streetrace	2.000
• Taalpunt	23.000
• Sjors Sportief/Sjors Creatief	6.000
• Combinatiefuncties	59.908
• Onkruidbestrijding sportterreinen	25.000
• Aandacht voor basiskracht	75.000
• Begeleiding werkgroep opvang vluchtelingen	50.000
Totaal structurele uitgaven in exploitatie 2018	649.748

Extra incidentele exploitatielasten in de begroting 2018 (incidentele dekking)

• Uitbreiding formatie tijdelijk voor twee jaar	128.000
• Extra budget gemeenteraadsverkiezingen	25.000
• Web-site gemeenteraad	5.500
• Gôolse democratie	25.000
• Budget voor de integriteitsbeoordeling	6.000
• Extra ambtelijke inzet ten behoeve van de Gôolse democratie	2.000

• Projectleiding zaakgericht werken	10.000
• Extra inhuur/finetunen zaaktypes	8.100
• Implementatie zaakgericht werken sociale zaken	40.000
• Klantcontact functionaliteit	23.000
• Business case vergunningen VVH	45.000
• Adviezen vanwege de WNRA	15.000
• Papierloos werken	7.000
• Doorontwikkeling per afdeling ZGW (Ondersteuning)	20.000
• Implementatie nieuwe interface InProces	37.000
• Onderzoek fietspad van Riel naar Gilze	25.000
• Wandel- en fietsstructuren	15.000
• Taalschool/taalklas (t.l.v. rijksmiddelen)	0
• Marietje Kessels	48.000
• Onderzoek zwembad	15.000
• Groot onderhoud in het groen	65.000
• Buurtbemiddeling	10.000
• Budget algemene voorzieningen sociaal domein	250.000
• Big data sociaal domein	72.500
• Leefstijlinterventie	17.500
• Persoonlijke gezondheidscheck	20.000
• Omgevingsvisie	150.000
Totaal incidentele uitgaven in exploitatie 2018	1.084.600

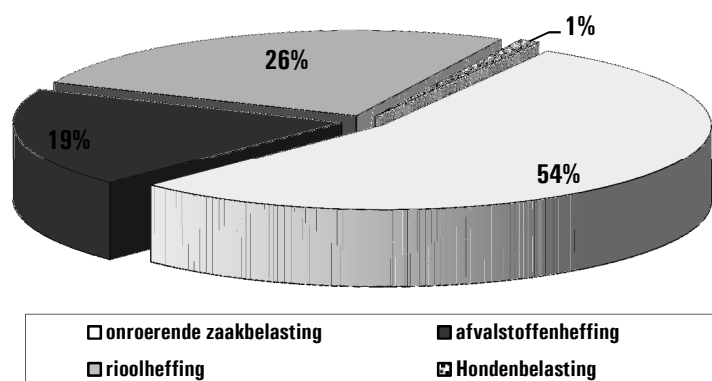
Gemeentelijke belastingen en heffingen

De netto-lasten onroerende zaakbelastingen stijgen voor de belastingplichtige met 1,60% ten opzichte van 2017 bij een gemiddelde waarde-ontwikkeling. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing dalen, waarbij kostendekkendheid wordt bereikt. De tarieven voor rioolheffing dalen omdat vanwege een wijziging van het BBV een lager rentepercentage gehanteerd moet worden voor het berekenen van de kapitaallasten. Dit heeft tot gevolg dat er minder kosten meegenomen mogen worden in de tariefberekening rioolheffing. De tarieven voor afval dalen vanwege de lagere kosten en hogere opbrengsten uit afvalstromen. De leges moeten worden verhoogd om het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid te kunnen handhaven.

Voor 2018 zijn de volgende opbrengsten geraamd:

Onroerende zaakbelastingen	€ 4.523.000
Afvalstoffenheffing	€ 1.586.638
Rioolheffing	€ 2.166.400
Hondenbelasting	€ 87.340
Totaal	€ 8.363.378

Eigen inkomsten van de gemeente (belastingen en heffingen)

Overzicht stijging OZB opbrengsten in Goirle:

2013	:	4,90%	(inflatiecorrectie 2,4% en extra verhoging met 2,5%)
2014	:	1,00%	(apart vastgesteld en lager dan inflatiecorrectie)
2015	:	1,20%	(inflatiecorrectie)
2016	:	0,60%	(inflatiecorrectie)
2017	:	4,15%	(compensatie rentenotitie BBV)
2018	:	1,60%	(inflatiecorrectie)

Overzicht gemeentelijke belastingdruk 2017

De positie van onze gemeente op de landelijke ranglijst van woonlasten is dit jaar opnieuw verbeterd: van 194 (2015), via 170 (2016) naar een score van 96 voor 2017. Daarbij geldt: hoe lager, hoe beter. In onderstaand overzicht vindt u de gemeentelijke woonlasten over 2017, gesplitst naar de éénpersoonshuishoudens en de meerpersoonshuishoudens. Ondanks het feit dat de grote gemeenten relatief hoge OZB-tarieven hebben is de gemiddelde belastingdruk in die gemeenten laag. Dat komt omdat deze gemeenten relatief véél goedkope woningen hebben. Alle bedragen zijn in euro's.

Gemeentenaam	Éénpersoons- huishouden	Meerpersoons- huishouden	Rangorde meerpersoonshh.
Oirschot	717	961	385
Reusel-De Mierden	585	953	384
Haaren	765	896	373
Alphen-Chaam	752	894	372
Oisterwijk (cijfers 2016)	623	857	356
Loon op Zand	729	808	304
Hilvarenbeek (cijfers 2016)	524	768	245
Dongen	630	726	156
Boxtel	639	723	152
Goirle	602	685	96
Best	668	668	80
Baarle-Nassau	460	622	38
Gilze-Rijen	498	584	16
Breda	650	750	206
Eindhoven	529	601	23
's-Hertogenbosch	531	583	14
Tilburg	563	563	5

Overzicht belastingdruk Goirle

Rekening houdend met de stijging van de OZB-opbrengsten van 1,60% en een waterverbruik van de eerste categorie (0 t/m 250 m³), zijn de woonlasten bij diverse woz-waarden in onderstaand schema berekend. Bij een huurwoning valt het bedrag lager uit, aangezien de lasten voor OZB en rioolheffing (rioolaansluitrecht) voor rekening van de verhuurder zijn.

woz-waarde	OZB eigenaar		Rioolheffing eigenaar		Rioolheffing gebruik		Afalstoffenheffing eenpersoons		Afalstoffenheffing meerpersoons	
	2017	voorlopig 2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
150.000	179,25	182,12	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
200.000	239,00	242,82	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
250.000	298,75	303,53	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
300.000	358,50	364,24	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
350.000	418,25	424,94	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
400.000	478,00	485,65	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
450.000	537,75	546,35	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
500.000	597,50	607,06	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
600.000	717,00	728,47	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
800.000	956,00	971,30	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36
1.000.000	1.195,00	1.214,12	168,21	163,58	33,84	32,88	98,40	96,48	181,20	177,36

woz-waarde	Belastingdruk eigenaar én gebruiker (1PH)		Verschil		WOZ-waarde	Belastingdruk eigenaar én gebruiker (MPH)		Verschil	
	2017	voorlopig 2018	in €	in %		2017	voorlopig 2018	in €	in %
150.000	479,70	475,06	-4,64	-0,97%	150.000	562,50	555,94	-6,56	-1,17%
200.000	539,45	535,76	-3,69	-0,68%	200.000	622,25	616,64	-5,61	-0,90%
250.000	599,20	596,47	-2,73	-0,46%	250.000	682,00	677,35	-4,65	-0,68%
300.000	658,95	657,18	-1,77	-0,27%	300.000	741,75	738,06	-3,69	-0,50%
350.000	718,70	717,88	-0,82	-0,11%	350.000	801,50	798,76	-2,74	-0,34%
400.000	778,45	778,59	0,14	0,02%	400.000	861,25	859,47	-1,78	-0,21%
450.000	838,20	839,29	1,09	0,13%	450.000	921,00	920,17	-0,83	-0,09%
500.000	897,95	900,00	2,05	0,23%	500.000	980,75	980,88	0,13	0,01%
600.000	1.017,45	1.021,41	3,96	0,39%	600.000	1.100,25	1.102,29	2,04	0,19%
800.000	1.256,45	1.264,24	7,79	0,62%	800.000	1.339,25	1.345,12	5,87	0,44%
1.000.000	1.495,45	1.507,06	11,61	0,78%	1.000.000	1.578,25	1.587,94	9,69	0,61%

woz-waarde	Belastingdruk gebruiker (huurder) (1PH)		Verschil		WOZ-waarde	Belastingdruk gebruiker (huurder) (MPH)		Verschil	
	2017	2018	in €	in %		2017	2018	in €	in %
n.v.t.	132,24	129,36	-2,88	-2,18%	n.v.t.	215,04	210,24	-4,80	-2,23%

In de gemeente Goirle zijn er circa 2.500 huurwoningen.

Voor een eigenaar van een woning met een woz-waarde van € 250.000,00 daalt de belastingdruk in 2018 met circa 0,46% bij een eenpersoonshuishouden, en met circa 0,68% indien er sprake is van een meerpersoonshuishouden. Voor huurders daalt de belastingdruk ten opzichte van 2017 met circa 2,18% bij een eenpersoonshuishouden, en met circa 2,23% bij een meerpersoonshuishouden.